

[Fatursson.]

end noget andet land, noget, som man nu også fra britisk videnskabeligt hold har anerkendt.

I henhold til den forfatningsmæssige stilling, vi har, henhører disse spørgsmål jo under den danske stats kompetence, men så længe vi har denne forfatningsmæssige stilling, må det forventes, at den danske regering varetager de færøske interesser og rettigheder over for det britiske overgreb. Jeg betragter det også som en selvfølge, at man fra dansk side efterkommer den færøske vedtagelse om, at rettigheden over undergrunden og havbunden ved Færøerne overgår til de færøske myndigheder.

I samarbejdsaftalen indgår også fiskerigrænsespørgsmålet som en vigtig del. Det kan ikke gentages ofte nok, at fiskerigdommen i havet er det færøske folks eksistensgrundlag. Såfremt der ikke er fisk, vil der ikke være mulighed for at opretholde det færøske samfund. Men i umindelige tider har man fra andre, rigere nationer gjort indhug i dette eksistensgrundlag, et så omfattende indhug, at det færøske samfund har lidt uoverskuelige tab. For tiden er virkeligheden den, at af hver 5 fisk, der fanges i færøske farvande, fanger udlændinge de 4, mens færingerne selv må nøjes med 1. En sammenligning: hvordan ville det danske samfund se ud, hvis 4/5 af den danske landbrugsproduktion og en tilsvarende del af den danske industriproduktion tilfaldt andre, mens danskerne selv måtte lade sig nøje med bare 1/5? De vilkår, man byder det færøske fiskeri og dermed hele det færøske samfund, er hinsides al rimelighed, er hinsides al fornuft. Her gælder det det færøske samfunds beståen eller ikke-beståen, liv eller ikke-liv.

I samarbejdsaftalen er man fuldstændig klar over alvoren i fiskerigrænsesagen, og vi sigter mod en grænseudvidelse. Men også her gælder det, at sådan som vor statsretlige stilling er i øjeblikket, henhører disse spørgsmål i sidste ende under den danske regerings myndighed, dette må erkendes. Men samtidig må det siges, at såfremt man fra dansk side ikke sætter dette færøske livskrav højere end mulige andre hensyn, så må færingerne erkende, at så har Danmark svigtet sine fundamentale forpligtelser over for Færøerne. Sagen i al sin enkelhed er den,

at hele det færøske samfunds eksistens er i fare på grund af stadige indskrænkninger i færingernes fiskerimuligheder i fjernere farvande og på grund af det fortsatte udenlandske rovfiskeri i egne farvande. Vil man redde det færøske samfund fra forlis, bør man skride til en udvidelse af den færøske fiskerigrænse her og nu. Alt andet vil være et skridt på vejen mod Færøernes totale forlis.

Som jeg bemærkede i min indledning, er der kommet en ny politik på Færøerne, en fremskridtets og frihedens politik. Alting har sin historiske baggrund, også denne politik. Jeg kan nævne, at det nu er 125 år siden, færingen Niels Winther sammen med frisindede danske her i folketinget kæmpede for færingernes nationale rettigheder. Jeg kan nævne den færøske selvstyrebevægelses start ved århundredets begyndelse. Jeg kan nævne folkeafstemningen i 1946, da færinger valgte friheden, men ikke fik den. Nu dages det igen; alle gode gange er 3, den 4. skal det ske. Vi får nu se, hvad der kommer ud af den udvikling, der er sat i gang. Min faste overbevisning er den, at den tid ikke vil være så forfærdelig fjern, da færinger og danskere kan skilles som gode venner uden nag og uden skelen til fortids fejlgreb, og da de færøske repræsentanter her i salen kan sige farvel til deres danske kolleger med tak for behageligt samvær. Den dag vil Danmark stå med ren samvittighed over for Færøerne, og den dag vil det færøske folk begynde et lykkeligere og mere tilfredsstillende liv end det, det lever i dag.

Rosing (Grøn!):

Til at begynde med vil jeg takke statsministeren for den del af hans tale, der handler om Grønland. Det er meget vigtigt, at jeg også ved denne lejlighed på de grønlandske folkevalgte og egne vegne retter en tak til Grønlandsministeren og dermed også til regeringen for forståelse af og imødekommenhed over for grønlandske ønsker om ændring af politiske og administrative forhold i Grønland.

Denne tak gælder også tidligere regeringer og folketing. Denne imødekommenhed startede med at give grønlandske kommuner større beføjelser og myndighed, noget, der efter forslag fra byrde- og opgavefordelingsudvalget gennemføres i den kommende tid.